

5 ANBEFALINGER

Sådan kan kommunerne styrke kvaliteten af lærer-studerendes praktik

Vi er i en tid, hvor det er vanskeligt at rekruttere nok lærere. Samtidig er ét af formålene med udviklingen af den nye læreruddannelse, at praktikperioden bliver længere og går fra at udgøre 30 ECTS-point til 40. I kommunernes arbejdsperiode med at udvikle modeller og tilgange til den længere praktikperiode er det derfor relevant at fremme de studerendes læring i praktikperioden og motivere de lærerstuderende til at blive i faget – både på den korte og den lange bane.

EVA udgav i 2023 en undersøgelse af praktik på en række professionsuddannelser, herunder læreruddannelsen. Undersøgelsen viser heldigvis, at størstedelen af de lærerstuderende overvejende har positive erfaringer med deres praktikforløb og oplever at få et stort udbytte heraf. Men undersøgelsen viser samtidig, at der er nogle områder, hvor kommuner kan arbejde med at forbedre de studerendes oplevelser i og udbytte af praktikperioden og imødekomme de bekymringer, som praktikforløbet giver anledning til.

Med afsæt i de lærerstudendes oplevelser og erfaringer i praktikken giver EVA her fem anbefalinger til, hvordan kommuner og skoler kan arbejde med at styrke praktikken på læreruddannelsen.

Om undersøgelsen, der ligger bag anbefalingerne

EVA's undersøgelse af oplevelsen af praktik på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver er baseret på både en interviewundersøgelse og en spørgeskemaundersøgelse blandt studerende.

I interviewundersøgelsen er der gennemført 16 semistrukturerede telefoninterviews med studerende på de fire uddannelser (i sommeren 2022). Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt 3.798 studerende (i efteråret 2022). De studerende, der indgår i undersøgelsen, er ved afslutningen af deres uddannelse.

Hent rapporten på EVA's hjemmeside

5 anbefalinger til at styrke praktikken for lærerstuderende

1

Styrk dialogen forud for praktikken

Undersøgelsen peger på, at der kan være behov for at styrke indhold og kvalitet i praktikstedernes dialog med de lærerstuderende forud for praktikforløbet. Stort set alle har en dialog med praktikstedet før praktikforløbets begyndelse, ofte i form af et fysisk møde. Men næsten hver fjerde (23 %) af de lærerstuderende oplever ikke at have fået tilstrækkelig information om praktikstedets faglige forventninger til dem, og 17 % har ikke fået tilstrækkelig information om den gruppe af børn eller unge, som praktikstedet arbejder med. Endelig oplever gruppen af lærerstuderende i mindre grad end studerende på de andre uddannelser at have fået information om mødetider og andre praktiske forhold.

Undersøgelsen peger derfor på, at kommunen, skoleledere og praktiklærere med fordel kan have et stærkere fokus på indholdet i den forudgående dialog. Kommunen kan overveje at udvikle og dele vejledninger til emner, der er relevante at komme omkring, samt vejlede i, hvilken type af dialog, der er relevant at have med de lærerstuderende.

2

Kvalificer praktikvejledningen

Lærerstuderende har mindre positive oplevelser af deres praktikvejledning sammenlignet med de andre grupper af studerende. Fx angiver 35 % af de lærerstuderende, at de er helt eller delvis uenige i, at deres vejleder har talt med dem om koblingen mellem den teori, de har lært på uddannelsen, og den praksis, de oplevede på praktikstedet. De tilsvarende andele for de andre grupper af studerende er lavere (18 % for sygeplejersker, 25 % for pædagoger og 30 % for socialrådgivere). Desuden angiver hver femte (21 %) af de lærerstuderende, at de er helt eller delvis uenige i, at deres vejleder er opdateret på uddannelsens krav og læringsmål.

De mindre positive oplevelser af vejlederne peger på, at kommunen med fordel kan sætte fokus på kvaliteten af praktikvejledningen. Praktikvejlederne får en endnu vigtigere rolle for at fremme de studerendes læring, når praktikperioden udgør en større del af læreruddannelsen, og det er derfor relevant at sætte fokus på rekrutteringen af praktikvejlederne, rammerne for vejledningen samt opkvalificeringen af praktikvejlederne.

3

Hjælp de studerende til at blive en del af lærerfællesskabet på skolen

Kollegafællesskabet kan være en væsentlig kilde til både læring og trivsel. Men på samtlige af undersøgelsens spørgsmål, der handler om det kollegiale og faglige fællesskab på praktikstedet, er de lærerstuderende de mindst positive sammenlignet med de andre grupper af studerende. For eksempel oplever 34 % af de lærerstuderende, at deres kollegaer behandler dem som en ligeværdig del af det kollegiale fællesskab. Til sammenligning er de tilsvarende andele 47 % for pædagoger, 50 % for socialrådgivere og 40 % for sygeplejersker. Herudover har 29 % af de lærerstuderende oplevet at blive ignoreret eller udelukket fra kollegafællesskabet i deres praktikforløb.

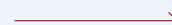
Kommunen og skoleledelserne kan med fordel overveje, hvordan inklusionen af de lærerstuderende i de sociale og faglige fællesskaber på skolerne kan styrkes i udviklingen af de nye praktikforløb. Desuden bør det overvejes, hvordan ubehagelige oplevelser af at blive udelukket eller ignoreret af kollegaerne kan forebygges og håndteres.

4

Sæt fokus på læring i praktikken

Der er behov for at styrke læringsudbyttet. De lærerstuderende svarer mindre positivt end de andre grupper af studerende i undersøgelsen på alle de spørgsmål, der vedrører læringsudbytte. For eksempel oplever 24 % af de lærerstuderende i mindre grad eller slet ikke at få indblik i, hvordan uddannelsens teori kan bruges i praksis, mens den tilsvarende andel er 11 % for pædagog- og sygeplejerskestuderende og 13 % for socialrådgiverstuderende.

Udviklingen af en længere praktikperiode giver også mulighed for at styrke læringsudbyttet under praktikken. Kommunens aktører kan derfor med fordel være særligt opmærksomme på læring, fx kobling mellem teori og praksis, i praktikperioden.

Ud af gruppen af lærerstuderende har:

23 %

oplevet ikke at få tilstrækkelig information om praktikstedets faglige forventninger til dem

24 %

oplevet i mindre grad eller slet ikke at få indblik i, hvordan uddannelsens teori kan bruges i praksis

35 %

svaret, at de er helt eller delvis uenige i, at deres vejleder har talt med dem om koblingen mellem teori på uddannelsen og praksis på praktikstedet

29 %

oplevet at blive ignoreret eller udelukket fra kollegafællesskabet i løbet af deres praktikforløb

7 %

svaret, at de ikke forventer at arbejde inden for professionen om fem år

5

Adressér bekymringer om de studerendes fremtidige arbejdsliv

Hvis praktikperioden skaber bekymringer og tvivl, kan det påvirke den studerendes valg ift. at fortsætte på uddannelsen eller arbejde som lærer. 37 % af de lærerstuderende svarer, at praktikforløbene i høj grad har givet dem mere lyst til at arbejde inden for professionen. Det er mindre end for de andre grupper af studerende i undersøgelsen. Desuden svarer 15 % af de lærerstuderende, at praktikforløbene har givet dem mindre lyst til at arbejde inden for professionen. Med blik for den fremtidige rekruttering af lærere er det også værd at bemærke, at 7 % har svaret, at de ikke forventer at arbejde inden for professionen om fem år, mens en ud af fire (26 %) er i tvivl.

I det omfang, det er muligt, kan kommunen og praktikstederne identificere og adressere den gruppe af lærerstuderende, som enten ikke ønsker at arbejde inden for professionen, eller som er i tvivl om det. Her kan det være relevant at gå i dialog med de studerende om deres bekymringer og overvejelser, fx kan kommunen informere om tiltag, der skal sikre gode arbejdsvilkår, samt de videre uddannelsesforløb og karrieremuligheder, som kommunen tilbyder lærere.